

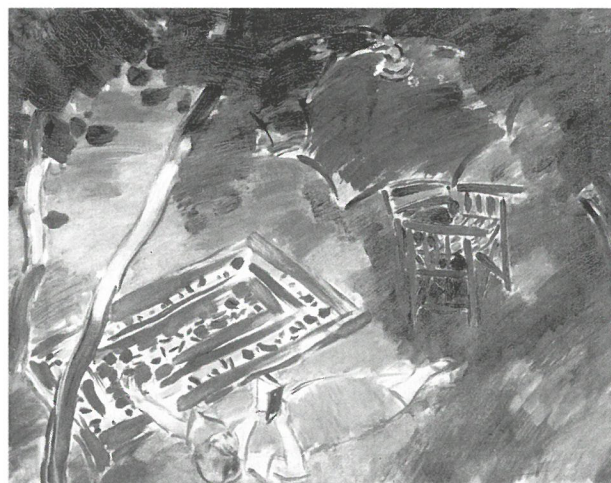
Vaszary János (1867-1939)

Fűben, 1930-as évek második fele

Olaj, vászon, 93x67 cm

Jelezve balra lent: Vaszary J.

Kikiáltási ár: 12 000 000 Ft / 48 980 EUR

Vaszary János: Fekvő nő a parkban,
magántulajdon

Vaszary János: Kislány virágok között, 1930-as évek
magántulajdon

Ártatlan gyermekből Lolita?

Vaszary a harmincas években több variációban is feldolgozta a fűben heverő gyermek témáját. Jelenleg magángyűjteményeken kívül a Magyar Nemzeti Galéria kollekcijában is megtalálható egy változat. Lényegében ehhez a sorozathoz tartozik némi változtatással az aukción szereplő festmény is. A fűben heverő kislány vagy fiú(?) időközben kihívóan nyújtózkodó fiatal lánnyá serdült. Az eredetileg ártatlan gyermek csalogató Lolitaként kelt új életre.

Lolitából ártatlan gyermek?

A jelenetet egy nádassal szegélyezett tó melletti virágos mezőre helyezte Vaszary. A virágok Vaszary palettájáról jól ismert tiszta színek, melyek viszonylag szabályos ritmusban kerültek rá a vászonra. A kép alapvetően horizontális síkokra osztódik, míg a felület legnagyobb részét a szürkés égbolt tölti be. A heverő gyermek változatán a részletek elmaradtak, jelzesszerűen került rá a festményre a nádas, a vízre kék folt utal. Az alak kiemelődik. A redukció egy későbbi keletkezésre utalhat. Talán a mondain-en nyújtózó lányból lett végül ártatlan gyermek?

Műfaj határok nélkül

Csendélet, tájkép és akt hármasszámú kombinációja, mely a kutya talányos figurájával életképpé változtatja a jelenetet. Ez a műfaji átjárhatóság mutatja Vaszary művészi szabadságát, amennyiben nem kötődik a konvencionális műfaji határokhoz. Mintha egy késői, gazdagon burjánzó virágcsendéletéből virágai újra visszakerültek volna a mezőre, éppígy váltott át a heverésző gyermek zsánerfigurájából a (majdnem) „akt tájban” klasszikus kompozíciójába. Vagy fordítva?

A téma továbbgondolása

A kép kompozíciója rávilágít Vaszary műhelygyakorlatára, elsősorban a harmincas években. Az idős mester nemcsak replikációit készítette el képeinek, de saját magától idézett motívumokat, jeleneteket emelt át újabb képeibe. A replikációk részletbeli eltéréseket mutatnak, feltehetően egymás után saját kedvére készítette őket. Sorozatoknak, kompozíciós elmozdulásoknak is tekinthetők, sőt jelentésbeli módosulások is létrejöhetnek. (Ahogyan képünk esetében is.) *A Kelet és Nyugat, Assisi, Budapest kálváriája* és még sorolhatnám azoknak az ismert Vaszary festményeknek a sorát, amelyeket számos változatban és technikában készített el a mester. A heverő gyermek esetében egy régi képi ötletét valósította meg újra, a téma egészen korán 1907 körül jelent már az életműben.

A kép története

A festmény a negyvenes évektől kezdődően a képet beadó család tulajdonában volt. A háború alatti üldöztetések következtében a tulajdonos, mint legértékesebbnek tartott vagyontárgyát mindenhová magával vitte. A festmény 1946-ban végül a családdal együtt külföldre került. Ennek köszönhetően több mint ötven év után látható újra Magyarországon.

Kopócsy Anna

